

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЧОРТКІВСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПІДПРИЄМНИЦТВА І БІЗНЕСУ**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ЧННІПБ ЗУНУ

Надія КУЛЬЧИПЬКА

2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-
педагогічної роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ

2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Методологія наукових досліджень»
другий (магістерський) рівень вищої освіти
галузь знань А Освіта
спеціальність А5 Професійна освіта (за спеціалізаціями)
спеціалізація А5.39 Цифрові технології
освітньо-професійна програма - «Фінансова грамотність»

кафедра фундаментальних та спеціальних дисциплін

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Екз. (сем.)
Денна	1	1	32	14	5	6	94	150	1
Заочна	1	1	8	4	-	-	138	150	2

Чортків – ЗУНУ
2025

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки магістра галузі знань А Освіта спеціальності А5 Професійна освіта (за спеціалізаціями), затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол (протокол № 8 від 26.06.2025 р.)

Робочу програму склала к.е.н., доцент Василь ДЕМ'ЯНИШИН

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фундаментальних та спеціальних дисциплін (протокол № 1 від 26.08.2025 р.)

Завідувач кафедри _____ Людмила ДЕРМАНСЬКА

Гарант ОПІ _____ Галина ЧЕКАЛОВСЬКА

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Методологія наукових досліджень»

1. Опис дисципліни «Методологія наукових досліджень»

Дисципліна «Методологія наукових досліджень»	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	галузь знань (шифр, найменування) А «Освіта»	Статус дисципліни <u>блок обов'язкових дисциплін, цикл професійної підготовки</u> Мова навчання українська
Кількість залікових модулів – 4	спеціальність – А5 Професійна освіта (за спеціалізаціями) спеціалізація А5.39 Цифрові технології	Рік підготовки: <i>Денна – 1</i> <i>Заочна - 1</i> Семестр: <i>Денна – 1</i> <i>Заочна – 1</i>
Кількість змістових модулів – 2	Освітня програма - «Фінансова грамотність»	Лекції: <i>Денна – 32</i> <i>Заочна - 8</i> Практичні заняття: <i>Денна – 14</i> <i>Заочна – 4</i>
Загальна кількість годин –150	Другий (магістерський) рівень вищої освіти	Самостійна робота: <i>Денна – 94</i> <i>Заочна - 138</i> Тренінг (денна) - 6 год. Індивідуальна робота : <i>Денна – 5</i>
Тижневих годин – 10 Аудиторних годин – 4		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання дисципліни «Методологія наукових досліджень»

2.1. Мета вивчення дисципліни.

Метою дисципліни «Методологія наукових досліджень» є забезпечення оволодіння студентами навчального процесу необхідних теоретичних знань та практичних навичок, які направлені на формування у майбутніх фахівців знань, навичок та умінь, які б забезпечували здатність ефективно та фахово використовувати одержані навички під час роботи.

Курс передбачає формування у здобувачів вищої освіти знань і вмінь, необхідних для оволодіння дослідницьким інструментарієм теоретичної та прикладної науки, пов'язаних з плануванням і проведенням наукових досліджень та втіленням їх результатів. Навчальна дисципліна сприятиме розвитку наукового світогляду студентів та засвоєння ними етичних принципів освітнього та дослідного процесів шляхом поглиблення розуміння норм академічної доброчесності.

Предмет дисципліни - це система загальних принципів і підходів наукового пізнання, методи, технології пізнання, що пов'язані з науковою та практичною професійною діяльністю у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Засвоєння студентами предмета, призначення та основних функцій методології наукового пізнання;

Засвоєння студентами специфіки наукового дослідження, методів наукового пізнання;

Розуміння характеру побудови теоретичних та експериментальних досліджень, знання поширених видів і джерел наукової інформації;

Засвоєння логіки розгортання наукових тверджень, загальних вимог до оформлення наукових досліджень.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення

ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

Вивчення дисципліни «Методологія наукових досліджень» базується на знаннях отриманих з таких дисциплін: «Психологія», «Філософія», «Фінанси», «Економічна теорія». Знання та навички, набуті студентами в процесі вивчення цих дисциплін, є базою для вивчення питань, що стосуються наукових досліджень.

2.5. Програмні результати навчання.

ПР01. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ПР02. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР03. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПРО4. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРО6. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

Змістовий модуль 1. Методологія, структура та функції наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи та страхування

ТЕМА 1. НАУКА ЯК СФЕРА СУСПІЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА РОЗВИТОК ФІНАНСОВОЇ НАУКИ В УКРАЇНІ

Сутність, складові та принципи науки, закономірності її розвитку. Дискусійні питання тлумачення сутності науки. Виникнення науки як сфери людської діяльності. Функції та роль фінансової науки у розвитку суспільства.

Мета і завдання науки як сфери суспільної діяльності. Ретроспектива становлення і розвитку науки. Наукове пізнання. Основні структурні елементи теорії пізнання. Поняття наукової теорії та її функції.

Наукові принципи та категорії. Параметри наукового дослідження. Суб'єкти наукової діяльності. Організація наукової діяльності в Україні, система наукових ступенів та вчених звань, наукометричні бази даних наукових досліджень. Еволюція та сучасність фінансової науки.

Відмінності та спільні риси між вітчизняною та зарубіжною фінансовою наукою. Предмет фінансової науки. Структура фінансової науки: історико-теоретичні, прикладні, управлінські фінансові науки.

Література: 2, 4, 10, 13, 12, 15

ТЕМА 2. МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У СФЕРІ ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ТА СТРАХУВАННЯ

Поняття методології наукового дослідження та її роль в отриманні нових знань. Функції методології. Фундаментальна (філософська) методологія та її еволюція. Функції філософської методології. Базові принципи філософської методології: діалектики, детермінізму, ізоморфізму. Загальнонаукові принципи дослідження.

Історичний підхід у наукових дослідженнях. Системний підхід та його характеристика. Поняття та ознаки системи, види систем. Системність наукового дослідження та його принципи.

Структурно-функціональний, системно-діяльнісний, системно-генетичний методологічні підходи. Поняття синергії та синергетичний підхід у наукових дослідженнях. Інструменти синергетичного підходу. Інформаційний підхід та його застосування у наукових дослідженнях у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

Аксіологічний підхід. Поняття емпіричного і теоретичного пізнання. Основні концепції і методологія наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

Література: 2, 8, 12, 14, 15

ТЕМА 3. МЕТОДИ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Поняття методу наукового дослідження. Методика наукового дослідження. Поняття загально- та конкретно наукових методів наукового дослідження у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. Характеристика найважливіших загальнонаукових методів дослідження: аналіз, синтез, індукція, дедукція, абстрагування, конкретизація. Види абстракції.

Особливості моделювання як методу наукових досліджень. Характеристика конкретно наукових методів дослідження у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. Методи теоретичного і емпіричного пізнання. Вимоги до застосування методу наукового дослідження.

Експеримент: особливості і переваги. Ідеалізація та формалізація. Адаптація та модифікація методологічних підходів та наукових методів до конкретних ситуацій професійної діяльності. Застосування логічних законів і правил у науковому дослідженні. Закони тотожності, протиріччя, виключення третього, достатньої підстави. Аргументування, правила формування аргументів у процесі дослідження. Поняття об'єкту та предмету наукового дослідження.

Література: 2, 5, 8, 11, 14, 16.

ТЕМА 4. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У СФЕРІ ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ТА СТРАХУВАННЯ

Поняття інформації. Наукова інформація та її роль у проведенні наукових досліджень. Джерела інформації та способи її використання. Класифікація джерел інформації наукового дослідження. Наукова продукція: монографії, підручники, збірники праць, періодичні наукові видання та ін.

Первинна і вторинна інформація. Анотація, резюме, рецензія. Правила пошуку, обробки, аналізу та інтерпретації наукової інформації, її використання для проведення наукових досліджень зі сфери фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

Література: 3, 10, 11, 14, 17.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У СФЕРІ ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ТА СТРАХУВАННЯ.

ТЕМА 5. ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ТА СТРАХУВАННЯ

Процес наукового дослідження та його складові елементи. Загальна характеристика етапів наукового дослідження. Специфіки та етапів підготовки випускної кваліфікаційної роботи. Організаційно-методична підготовка наукового дослідження, дослідницький етап наукової роботи.

Методика опрацювання наукової, навчальної літератури, емпіричних даних. Поняття наукової ідеї, технологія роботи з нею. Класифікація наукових ідей. Наукова гіпотеза та підходи до її формулювання. Наукова проблема. Поняття та етапи вибору теми наукового дослідження, обґрунтування його актуальності.

Зв'язок теми дослідження з науковою проблемою, вимоги до її вибору. Структурні елементи наукового дослідження. Актуальність до дослідження та її види. Мета і завдання

наукового дослідження. Теоретичні, емпіричні, експериментальні завдання наукового дослідження.

Поняття наукової новизни дослідження, умови та правила формування. Рівні наукової новизни у фінансових дослідженнях. Порядок складання плану наукової роботи. Попередній, робочий, остаточний план наукової роботи. Аргументація висновків і рекомендацій за результатами дослідження.

Література: 1, 6, 11, 16, 17.

ТЕМА 6. УЗАГАЛЬНЕННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Загальний порядок оформлення результатів наукових досліджень. Поняття наукового стилю мовлення та його особливості. Підстилі наукового стилю мовлення: науковий, науково-навчальний, науково-популярний, їх особливості. Відмінності наукового стилю від інших стилів мовлення. Вимоги до мови викладення матеріалу наукової роботи.

Технічні вимоги до викладення матеріалів наукового дослідження. Правила оформлення заголовків, титульного аркуша, розміщення тексту. Порядок формування окремих елементів наукової роботи: ілюстрації, таблиці. Необхідність та вимоги до оформлення приміток, зносок. Формули у науковій роботі. Бібліографічний перелік та правила його формування. ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання». Вимоги до оформлення джерел літератури та інших джерел інформації наукової публікації.

Вимоги до оформлення додатків до наукової роботи. Курсова і кваліфікаційна (дипломна) роботи. Кваліфікаційна робота як кваліфікаційне дослідження. Етапи виконання курсової/кваліфікаційної роботи. Основні вимоги, алгоритм написання та оформлення курсової/кваліфікаційної роботи. Типові помилки при виконанні кваліфікаційної роботи. Захист кваліфікаційної роботи. Поняття академічної доброчесності та його роль у вищій освіті. Плагіат та його види.

Правила цитування інформаційних джерел. Засоби перевірки тексту на унікальність. Вимоги до унікальності студентських наукових робіт.

Література: 2, 4, 11, 14, 17, 19.

ТЕМА 7. АПРОБАЦІЯ ТА ПУБЛІКАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ.

Поняття апробації результатів наукового дослідження та його основні способи. Наукові публікації та їх функції. Види наукової продукції. Зміст та особливості оформлення монографічної продукції. Універсальний десятковий класифікатор. Наукова стаття як вид наукової продукції. Вимоги до написання наукових статей. Структура наукової статті. Поняття References, вимоги до його підготовки. Методика визначення обсягу наукових праць.

Реферування як метод обробки наукової інформації. Реферат, його види та структура. Доповідь на науковій конференції як форма апробації результатів наукового дослідження.

Вимоги до доповіді. Тези доповіді та вимоги до їх підготовки. Документи щодо впровадження результатів дослідження. Звіт про результати наукового дослідження, його структура, вимоги до підготовки.

Література: 3, 8, 11, 16, 17

4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Методологія наукових досліджень» (денна форма навчання)

Теми курсу	Кількість годин					
	Лекції	Практич. занят.	Самос. робота	Індив. роб.	Тре-нінг	Контр. заходи
Змістовий модуль 1. Методологія, структура та функції наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи та страхування						
Тема 1. Наука як сфера суспільної діяльності та розвиток фінансової науки в Україні	4	2	14	2	3	Поточ. опитув., ситуаційні завдання тестування
Тема 2. Методологія наукових досліджень у сфері фінансів, банківської справи та страхування	4	2	13			
Тема 3. Методи наукового дослідження	4	2	13			
Тема 4. Система інформаційного забезпечення наукових досліджень у сфері фінансів, банківської справи та страхування	6	2	14			Поточ. опитув., ситуаційні завдання тестування
Змістовний модуль 2. Практичні аспекти організації та проведення наукових досліджень у сфері фінансів, банківської справи та страхування						
Тема 5. Організація науководослідницької діяльності у сфері фінансів, банківської справи та страхування	4	2	13	3	3	Поточ. опитув., ситуаційні завдання тестування
Тема 6. Систематизація та оформлення результатів наукового дослідження	6	2	14			
Тема 7. Апробація та публікація результатів наукового дослідження	4	2	13			Заліковий модуль по темах 1-7
ВСЬОГО	32	14	94	5	6	Екзамен

4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Методологія наукових досліджень» (заочна форма навчання)

Теми курсу	Кількість годин				
	Лекції	Практи - чні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. Методологія, структура та функції наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи та страхування					
Тема 1. Наука як сфера суспільної діяльності та розвиток фінансової науки в Україні	1		19		
Тема 2. Методологія наукових досліджень у сфері фінансів, банківської справи та страхування	1	1	20		Усне опитування
Тема 3. Методи наукового дослідження	1		20		
Тема 4. Система інформаційного забезпечення наукових досліджень у сфері фінансів, банківської справи та страхування	1	1	19		Тестові завдання
Змістовний модуль 2. Практичні аспекти організації та проведення наукових досліджень у сфері фінансів, банківської справи та страхування					
Тема 5. Організація науководослідницької діяльності у сфері фінансів, банківської справи та страхування	2	1	20		Усне опитування
Тема 6. Узагальнення та оформлення результатів наукового дослідження	1		20		
Тема 7. Апробація та публікація результатів наукового дослідження.	1	1	20		Тестові завдання
ВСЬОГО	8	4	138		Екзамен

5. Тематика практичних занять

Практичне заняття № 1.

Тема 1. Наука як сфера суспільної діяльності та розвиток фінансової науки в Україні

Мета: здобуття знань щодо сутності, принципів та функцій науки, її ролі у розвитку суспільства. Отримання знань щодо організації наукової діяльності в Україні, системи наукових ступенів та вчених звань. Отримання знань щодо розвитку фінансової науки в Україні, її структури та завдань.

Питання для обговорення:

1. Інтерпретація сутності науки
2. Ретроспективи становлення та розвитку науки
3. Теоретико-концептуальні основи науки
4. Визначальні параметри наукового дослідження
5. Класифікація наукових досліджень
6. Фінансова наука в Україні.

Література: 1, 4, 5, 7, 8, 9, 16, 19, 21

Практичне заняття 2

Тема 2. Методологія наукових досліджень у сфері фінансів, банківської справи та страхування

Мета: здобуття знань щодо змісту та функцій методології наукових досліджень, її структури. Розуміння відмінностей між філософською та конкретно науковою методологією. Розуміння новітніх наукових концепцій та методології наукових досліджень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

Питання для обговорення:

1. Поняття методології наукової діяльності
2. Фундаментальна або філософська методологія. Загальнонаукова методологія.
3. Конкретнонаукова методологія.
4. Рівні методів наукових досліджень
5. Концепції та методологія наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

Література: 1, 2, 4, 5, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17

Практичне заняття 3

Тема 3. Методи наукового дослідження

Мета: отримання знань щодо сутності методів наукового дослідження, розуміння відмінностей та сфери застосування загально- та конкретно наукових методів. Оволодіння навиками застосування основними методами наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. Отримання навиків визначення об'єкта та предмета наукового дослідження.

Питання для обговорення:

1. Методи і техніка наукової роботи.
2. Використання методів наукового пізнання.
3. Методи, що застосовуються на емпіричному й теоретичному рівнях досліджень.
4. Методи теоретичних досліджень.
5. Застосування логічних законів і правил.
6. Об'єкт і предмет наукового дослідження

Література: 1, 4, 5, 9, 11, 12, 14, 15, 16, 18, 19, 22

Практичне заняття 4

Тема 4. Система інформаційного забезпечення наукових досліджень у сфері фінансів, банківської справи та страхування

Мета: здобуття знань щодо наукової інформації та її ролі у проведенні наукових досліджень. Отримання навиків пошуку та підбору наукової інформації для проведення наукового дослідження.

Питання для обговорення:

1. Характеристика інформаційного забезпечення наукових досліджень
2. Поняття про первинну та вторинну інформацію
3. Принципи збору інформаційного матеріалу

Література: 1, 4, 5, 9, 11, 12, 14, 15, 16, 18, 19

Практичне заняття 5

Тема 5. Організація науково-дослідницької діяльності у сфері фінансів, банківської справи та страхування

Мета: отримання знань про основи організації наукового дослідження, його етапи. Здобуття навиків пошуку наукової проблеми, формулювання наукової гіпотези, наукової новизни дослідження. Отримання навиків складання плану наукової роботи.

Питання для обговорення:

1. Стадії наукового дослідження
2. Генерування та ідентифікація наукової ідеї
3. Гіпотеза наукового дослідження
4. Моніторинг стану обраної проблеми
5. Вибір теми наукового дослідження
6. Формування структурних елементів наукового дослідження
7. Порядок складання плану наукової роботи

Література: 1, 4, 5, 9, 11, 12, 14, 15, 16, 18

Практичне заняття 6

Тема 6. Узагальнення та оформлення результатів наукового дослідження

Мета: здобуття знань про порядок оформлення результатів наукової роботи. Розуміння особливостей наукового стилю та вимог до викладення матеріалів дослідження. Отримання знань та навиків оформлення списку літературних джерел. Розуміння поняття академічної доброчесності та здобуття навиків перевірки наукових робіт на унікальність.

Питання для обговорення:

1. Загальний порядок оформлення наукової роботи
2. Порядок формування окремих елементів наукової роботи
3. Оформлення списку використаних джерел
4. Плагіат у наукових публікаціях: види та сервіси перевірки тексту на унікальність

Література: 1, 4, 5, 6, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 18, 19, 20

Практичне заняття 7

Тема 7. Апробація та публікація результатів наукового дослідження.

Мета: здобуття знань про способи апробації результатів наукового дослідження. Розуміння специфіки різних видів наукової продукції. Отримання навиків підготовки та оформлення тез доповіді за результатами наукового дослідження.

Питання для обговорення:

1. Наукова стаття
2. Структура наукового реферату і наукових тез
3. Доповідь на науковій конференції
4. Структура звіту про результати наукових досліджень

Література: 1, 4, 5, 9, 11, 12, 14, 15, 16, 18, 19, 22

6. Тренінг з дисципліни

Метою тренінгу з дисципліни "Методологія наукових досліджень" є формування у студентів базових і поглиблених знань та навичок, необхідних для проведення наукових досліджень.

Тематика: закріплення практичних навиків організації та проведення наукових досліджень. Завдання тренінгу передбачають як індивідуальні завдання для студентів, так і розподіл їх на групи й застосування елементів командної роботи.

Порядок проведення:

1. Рецензування наукової статті з її оцінюванням за визначеними критеріями: актуальність теми, огляд літературних джерел та виокремлення невирішеної частини наукової проблеми, постановка мети та завдань, застосування методології та методів дослідження, повнота узагальнення результатів дослідження, дотримання вимог щодо наукового стилю написання тексту. Презентація результатів рецензування та групове обговорення найбільш поширених помилок при написанні наукових праць.

2. Формулювання об'єкту, предмету, мети і завдань запропонованої викладачем теми наукового дослідження, складання плану науково-дослідної роботи. Презентація плану та обговорення помилок.

3. Оцінювання запропонованого викладачем переліку літератури щодо наявності порушень в оформленні. Складання переліку типових помилок при оформленні літературних джерел.

Тренінг оцінюються за 100-бальною шкалою.

7. Тематика самостійної роботи студентів

Самостійна робота студентів полягає у підготовці презентаційних виступів, що оцінюються за 100-бальною шкалою і визначається як сукупність питомої ваги кожної складової:

-80% - підготовка презентації;

-20% - захист презентації.

Тематика презентацій:

1. Науковий метод і його роль у дослідницькій діяльності
2. Формування наукової проблеми та її значення у дослідженні
3. Гіпотеза: поняття, функції та вимоги до її формування
4. Емпіричні та теоретичні методи дослідження: порівняльний аналіз
5. Методи збору та обробки наукової інформації
6. Методи спостереження, експерименту та моделювання у наукових дослідженнях
7. Принципи класифікації наукових методів
8. Наукове пізнання: структура та етапи
9. Індукція та дедукція в наукових дослідженнях
10. Методологія якісних і кількісних досліджень
11. Роль наукової літератури в підготовці досліджень
12. Методи аналізу та синтезу в науковому пізнанні
13. Етичні аспекти наукових досліджень
14. Роль комп'ютерних технологій у сучасних наукових дослідженнях
15. Процес підготовки та оформлення наукового дослідження
16. Структура наукового дослідження: від постановки завдань до висновків
17. Використання математичних методів у наукових дослідженнях
18. Моделювання та симуляція як методи дослідження складних систем
19. Методика проведення соціальних досліджень
20. Теоретичні основи побудови наукових концепцій
21. Організація науки в Україні.
22. Управління наукою в Україні.

23. Об'єктивна необхідність наукових досліджень на сучасному етапі розвитку економіки.

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни “Методологія наукових досліджень” використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування;
- проблемні питання;
- тестові завдання;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- написання тез;
- оцінювання результатів модульної контрольної роботи;
- оцінювання результатів самостійної роботи;
- реферати, есе;
- тренінг;
- екзамен.

9. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Методологія наукових досліджень” визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4
20 %	20 %	5%	15%	40%
Поточне оцінювання	Модульний контроль	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Оцінюється як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за поточне опитування	Підсумкова модульна контрольна робота по 1-7 темах Теоретичні питання (2 питання по макс 25 балів) Тестові завдання (5 тестів по 5 бали за тест) – макс. 25 балів Задача 1 – макс. 25 балів	Оцінюється за 100 бальною шкалою	Сукупність питомої ваги кожної складової: -80% - підготовка презентації; -20% - захист презентації.	Теоретичне питання – макс 20 балів Тестові завдання (10 тестів по 3 бали за тест) – макс. 30 балів Задача 1 – макс. 25 балів Задача. 2 – макс. 25 балів

Поточне опитування під час заняття:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань;

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

1–59 балів – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань.

Підсумкова оцінка за поточне опитування кожного модуля визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих під час занять в межах кожного модуля.

Тренінг:

90–100 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його використовує під час виконання завдань тренінгу, виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при виконанні окремих завдань тренінгу не вистачає достатньої глибини та аргументації його використання, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки, загалом виявляє творчий підхід до виконання завдань;

65–74 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом та загалом його використовує при виконанні завдань тренінгу, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–64 бали – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його використовує, недостатньо розкриває зміст завдань тренінгу, допускаючи при цьому суттєві неточності, не виявляє творчого підходу до виконання завдань;

1–59 – не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст завдань тренінгу, не бере участі у колективних завданнях під час проведення тренінгу.

Самостійна робота:

90–100 балів – зміст самостійної роботи повністю відповідає встановленим вимогам, містить елементи самостійного дослідження, свідчить про високий рівень опанування навчального матеріалу, студент на високому рівні виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів – зміст самостійної роботи в основному відповідає встановленим вимогам, можуть бути несуттєві недопрацювання за окремими завданнями, свідчить про належний рівень опанування навчального матеріалу, студент належно виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–74 балів – поставлені завдання виконані на недостатньому рівні; наведені авторські напрацювання є загальними і слабо обґрунтованими, свідчать про недостатній рівень опанування навчального матеріалу; студент припускається значних помилок у виконанні завдань, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

1–59 балів – завдання практично не виконані; відсутні авторські напрацювання; грубі помилки у вирішенні завдань роботи, що свідчать про низький рівень опанування навчального матеріалу; студент не виявляє творчого підходу до виконання завдань.

Модульна робота – види контролю, при яких засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання.

Екзаменаційний білет складається із:

тестів: 5 тестів, за правильну відповідь на кожен із яких студент може отримати 5 балів, що в підсумку дає максимально 25 балів;

5 балів – за тест надано правильну відповідь.

практичних завдань: 1 завдання, за розв'язання студент може отримати від 0 до 25 балів;

15–25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує практичне завдання і інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

5–14 балів – у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв'язує практичне завдання, але на додаткові контрольні запитання відсутня повна відповідь, допускає несуттєві неточності та фрагментарно (без аргументації) інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

1–4 балів – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно розв’язує практичне завдання, допускає суттєві неточності, поверхнево його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань.

теоретичного питання: 2 теоретичних питання, за відповідь на кожне питання, студент може отримати від 0 до 25 балів, що в підсумку дає максимально 50 балів

15–25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, всебічно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання.

1–14 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності, відповіді на запитання нечіткі.

Екзамен – види контролю, при яких засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання.

Екзаменаційний білет складається із:

тестів: 10 тестів, за правильну відповідь на кожен із яких студент може отримати 3 бали, що в підсумку дає максимально 30 балів;

3 бали – на тест надано правильну відповідь.

практичних завдань: 2 задачі, за розв’язання кожної із яких студент може отримати від 0 до 25 балів, що в підсумку дає максимально 50 балів;

15–25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв’язує практичне завдання і інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

5–14 балів – у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, правильно розв’язує практичне завдання, але на додаткові контрольні запитання відсутня повна відповідь, допускає несуттєві неточності та фрагментарно (без аргументації) інтерпретує отримані результати, демонструє самостійність виконання.

1–4 балів – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно розв’язує практичне завдання, допускає суттєві неточності, поверхнево його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань.

теоретичного питання: 1 теоретичне питання, за відповідь на яке студент може отримати від 0 до 20 балів.

10–20 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, всебічно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання.

1–9 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності, відповіді на запитання нечіткі.

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно обов’язковим з повторним курсом)

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проектор	1-7
2.	Проекційний екран	1-7
3	Комунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Google Chrome, Firefox)	1-7
4	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-7
5	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-7
6	Програмне забезпечення базових інформаційних технологій: MS Office. Браузери доступу до Internet: Edge, Chrome, Firefox версії 116.0 і вище. НМКД на платформі Moodle.	1-7

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Бабух І. Б. Актуальність та специфіка сучасної методології наукових досліджень. *Вісник Хмельницького національного університету*. Економічні науки. 2023. № 3 (318). С. 291-294.
2. Бруханський Р. Ф. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. (для студ. спец. 071 Облік і оподаткування. Тернопіль: Осадця Ю.В. 2022. 208 с.
3. Бхаттачарджи А., Ситник Н. Методологія та організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках. Навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського». 2022. 173 с.
4. Вакуленко В. Л., Боярчук С. В. Ключові аспекти академічної доброчесності: запобігання плагіату. *Гуманітарні студії: педагогіка, психологія, філософія*. 2022. Вип. 13 (4). С. 26-34.
5. Горин В. П., Дем'янишин В. Г., Лободіна З. М., Дем'янишин В. В. Методологічні підходи до дослідження державних фінансових ресурсів та фінансової безпеки суб'єктів господарювання в умовах реформування управління публічними фінансами. *Світ фінансів*. 2023. № 1. С. 31-47.
6. Гузар Б. С. Методи та методологія наукових досліджень у фінансовій сфері. *Економіка та держава*. 2022. № 1. С. 83-87.
7. Доценко І. О. Академічна доброчесність у системі забезпечення якості вищої освіти. *Педагогічна освіта: теорія і практика*. 2022. Вип. 32. С. 31-42.
8. Лагодієнко В., Іванченкова Л., Лагодієнко О. Вибір методології наукового дослідження. *Підприємництво та інновації*. 2022. Вип. 25. С. 133-137.
9. Медвідь В., Данько Ю, Кобилянська І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях). Суми: Університетська книга, 2020. 219 с.
10. Носачова Ю., Іваненко О., Радовенчик Я. Основи наукових досліджень. К.: Кондор. 2020. 132 с.
11. Прокопенко А.І., Доценко С.О., Москаленко В. В, Лебедєва В.В., Толяренко Н.І., Алієв Х.М. Технології дистанційного навчання: діяльності та ресурси MOODLE: навч. посіб. Харків: СГ НТМ «Новий курс». 2021. 50 с.
12. Рейкін В. С. Основи наукових досліджень: конспект лекцій. Луцьк: Вид-во ПП Іванюк В. П. 2020. 111 с.

13. Вільчинська С. В.. Соціокультурні передумови трансформації методології науки: монографія. Київ, 2020. 214 с.
14. Фесюк В. О. Методологія і організація наукових досліджень: навчальний посібник. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2022. 126 с.
15. Шуст О.А., Варченко О.М., Свиноус І.М.,Паска І.М., Стариченко Є.М., Грищенко Ю. О., Економіко статистичні методи наукових досліджень в економіці: навч. посіб. Біла Церква, 2021. 227 с.
16. Шахман І.О. Методичні рекомендації щодо змісту, оформлення та захисту кваліфікаційної роботи бакалавра студентами факультету рибного господарства та природокористування. Херсон, ДВНЗ "ХДАУ", 2020. 74 с.
17. Шевчук Г. Й. Дистанційне навчання у вищій школі: переваги, недоліки, перспективи. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова*. Київ, 2021. № 79. С. 205–209.
18. Шандрук С.К. Концепція розвитку професійних творчих здібностей майбутніх психологів. *Психологія і суспільство*. Тернопіль. №1-2. 2020. С. 35-55.
19. Шандрук С.К., Чернець Б.В. Креативний потенціал як чинник психологічного благополуччя студентів. *Вісник ХНПУ імені Г.С. Сковороди*. Психологія. 2021. Вип. 65. С. 224-234.
20. Шандрук С.К., Тінг Г. Кубики Рорі як психодіагностичний інструментарій для дослідження вербальної креативності особистості. *Вісник ХНПУ імені Г.С. Сковороди*.
21. Шандрук С.К., Саврасов М.В. Професійна креативність педагога (діагностика, формування). *Науково-методичні основи психологічного супроводу діяльності вчителя в умовах реформування освіти (діагностика і корекція)*. Практичний посібник. / авт. кол.: В. Г. Панок, І. В. Марухина, В. В. Рибалка, В. М. Горленко, Д. Д. Романовська, В. В. Предко, С. К. Шандрук, М. В. Саврасов, Н. В. Сосновенко; за наук. ред. В. Панка. Київ: УНМЦ практичної психології і соціальної роботи НАПН України, 2022. С. 105-131.
22. Шандрук С.К., Крупник З.І. Соціально-психологічні засади керівництва та лідерства. *Психологія професійної діяльності*. Підручник / за ред. С.К. Шандрука. Тернопіль. 2022. С. 126-146.
23. Шандрук С. К. Методичні рекомендації з вивчення дисципліни «Методологія наукових досліджень». Тернопіль : ЗУНУ. 2022. Електронний комплекс в системі MOODLE.
24. Шандрук С. К. Методичні рекомендації до виконання самостійної роботи з дисципліни «Методологія наукових досліджень». Тернопіль : ЗУНУ. 2022. 26 с.
25. Шандрук С. К. Методичні рекомендації до проведення тренінгу з дисципліни «Методологія наукових досліджень». Тернопіль : ЗУНУ. 2023. 37 с.
26. Furman O., Shandruk S., Gerasymova E., Panok V., Vasylyuk O., Lukashuk M. Psychological and educational support of students' self-regulation development. *International Journal of Management*. №11 (4). 2020. Pp. 326-338. (Scopus)
27. Oleksandr Kolesnichenko, Yanina Matsegora, Ihor Prykhodko, Serhii Shandruk, Stanislav Larionov, Svitlana Izbash, Lesia Vavryk, Iryna Khanenko, Yulia Andrusyshyn, Kateryna Tishechkina. Typology of Personal Characteristics of Cadets Who Use Psychoactive Substances. *International Journal of Psychology and Psychological Therapy*[this link is disabled](#). 2021, 21(3). Pp. 347–361. (Scopus)

28. A. Pukas, A. Simak, S. Shandruk, L. Bilovus, V. Stepanenko and A. Demianiuk. Features of Implementation the Academic Staff Performance Appraisal System. *12th International Conference on Advanced Computer Information Technologies (ACIT)*. 2022, pp. 568-571. (Scopus)